

На теперішній час реалізація Стратегії комунікацій у сфері запобігання та протидії корупції успішно проходить у всіх сферах життєдіяльності нашої держави. Що є ефективним показником прагнення як органів державної влади, органів законодавчої, виконавчої, та судової влади так і суспільства в цілому до дотримання міжнародних стандартів в сфері протидії корупції.

Список використаних джерел

1. Розпорядження Кабінету міністрів України від 27.12.2018 №1105-р Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії комунікацій у сфері запобігання та протидії корупції на 2019 рік.

2. План заходів з реалізації Стратегії комунікацій у сфері запобігання та протидії корупції на 2019 рік. Розпорядження КМУ від 27.12.2018, № 1105.

3. Рішення Національного антикорупційного бюро України від 27.04.2018 № 811 «Про затвердження Комунікаційної стратегії НАБУ на 2018-2020 роки».

4. «Реформи» Урядового порталу електронна адреса: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi>.

Глинська Наталія Валеріївна,

завідувач відділу дослідження проблем кримінального процесу та судоустрою Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України, доктор юридичних наук, старший науковий співробітник;

Шило Ольга Георгіївна,

головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України, доктор юридичних наук, професор

ОСНОВНІ ВЕКТОРИ ОЦІНЮВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОСТІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Останнім часом корупція в Україні набула ознак системного явища, яке проникло в усі сфери суспільного життя і тому потребує застосування таких же за масштабом системних засобів протидії.. У сфері кримінального судочинства корупція набула особливої небезпеки, адже воно являє собою ту сферу державної діяльності, у якій в найбільшій мірі застосовується кримінальний процесуальний примус, що суттєво обмежує конституційні права, свободи і законні інтереси людини.

Антикорупційність законодавства в сучасних умовах стає одним з якісних змістових критеріїв позитивного права. У зв'язку з цим вельми актуальною уявляється проблема запровадження

антикорупційних стандартів у кримінальному судочинстві, які б унеможливили або максимально мінімізували корупційні прояви. Під антикорупційними стандартами у сфері кримінального судочинства пропонуємо розуміти систему вимог до кримінального процесуального законодавства, відповідність яким обумовлює його спроможність бути ефективним механізмом запобігання та протидії корупції в цій сфері. Наукова розробка антикорупційних стандартів та визначення відповідності ним чинного кримінального процесуального законодавства надасть можливість, з одного боку, оцінити його якість під кутом зору критерію антикорупційності, з іншого - виявити пріоритетні напрямки його реформування з метою попередження корупційним проявам у сфері кримінального судочинства.

Насиченість кримінально-процесуального законодавства антикорупційними механізмами, що утворюють внутрішній зміст антикорупційних стандартів, забезпечить об'єктивну можливість вирішення завдань кримінального судочинства навіть за умови його застосування недобросовісними, корупційно вмотивованими правозастосовниками. На нашу думку, до системи антикорупційних стандартів кримінального судочинства доцільно включити наступні елементи:

1) регламентація правової технології забезпечення якості кримінальних процесуальних рішень;

2) алгоритмізація кримінальної процесуальної діяльності, яка забезпечує її прозорість, правову визначеність для учасників кримінальних процесуальних відносин і прогнозованість її результатів;

3) механізм оскарження рішень, дій та бездіяльності органів та суб'єктів, які здійснюють кримінальне провадження, що забезпечує ефективний та своєчасний захист прав і законних інтересів учасників кримінальних процесуальних відносин;

4) відомчий та судовий контроль за дотриманням вимог закону при здійсненні кримінального провадження;

5) прокурорський нагляд за дотриманням закону органами досудового слідства та органами, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність;

6) чіткий розподіл повноважень суб'єктів, які приймають рішення у кримінальному судочинстві;

7) законодавчо закріплені правила визначення особи, компетентної здійснювати кримінальне провадження. До них, на нашу думку, необхідно віднести:

- правила підслідності та підсудності кримінальних справ, що виключають можливість суб'єктивного підходу при визначенні суб'єкта, компетентного здійснювати досудове розслідування кримінального правопорушення або суду, що розглядає кримінальну справу;

- розподіл у суді матеріалів кримінального провадження автоматизованою системою документообігу в умовах, що виключають можливість несанкціонованого втручання в її роботу;

- підстави і порядок вирішення відводів;

8) судові провадження з перегляду судових рішень в апеляційному та касаційному порядку, а також за нововиявленими обставинами;

9) громадський контроль за дотриманням прав і свобод людини у сфері кримінального судочинства, прийняттям рішень, що відповідають передбаченим законом вимогам;

10) нормативне закріплення моральних цінностей, які відповідають ідеології правової держави, що сприятиме активізації формування нового типу правосвідомості суб'єктів, які здійснюють кримінальне судочинство.

Не претендуючи на вичерпаність дослідження цієї проблеми, вважаємо за необхідне зазначити, що кожен із названих елементів системи антикорупційних стандартів у кримінальному процесуальному законодавстві являє собою окремий напрямок дослідження комплексної проблеми запобігання та протидії корупції у сфері кримінального судочинства.

Голубош Володимир Валентинович,
начальник ГУ НП в Івано-Франківській
області, кандидат юридичних наук

СЛУЖБОВА ОСОБА ЯК СУБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 262 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Положення про суб'єкта злочину зазначаються в ч. 2 ст. 61 Конституції України, яка регламентує, що юридична відповідальність особи має індивідуальний характер. Вітчизняне кримінальне право, керуючись принципами індивідуальної (особистої) відповідальності за вчинений злочин та наявності вини фізичної особи, традиційно не визнає суб'єктом злочину юридичну особу, а пропозиції щодо передбачення кримінальної відповідальності юридичних осіб, внесені при розробці проекту чинного Кримінального кодексу (далі - КК), не дістали підтримки законодавця.

Поняття «суб'єкт злочину» чітко визначене у нормах чинного КК: фізична осудна особа, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до положень КК може наставати кримінальна відповідальність [1]. З даного визначення випливають обов'язкові ознаки суб'єкта злочину: фізична особа; досягнення фізичною особою певного віку; осудність. Відсутність навіть однієї із вказаних ознак виключає можливість притягнення особи до кримінальної відповідальності, а також свідчить про повну відсутність складу злочину. Факультативною ознакою суб'єкта злочину є спеціальний суб'єкт - фізична осудна особа, яка вчинила у віці, з якого може